

Goór Imre:

Búzatáblák közt

Dombon állsz,
fény remeg,
szikrázik fönn a nap.
Tömör lapos kigyók,
a sárga búzatáblák
hullámanak.

Ezer meg ezer fej
hajol szét, hajol össze,
ha szél szalad
beton síkjáról
dűlőutakon
a domb alatt.

Évezredek
lelke lebeg föl,
sugaras mély
ringat magával,
mint víziárnyat
tengeri kastély...

Könnyet vet föl a búza,
verejték sós szagát,
holtak porbatórt koponyáit
és lópaták nyomát,
ökrök bronzsárga vizeletét,
a felhők könnyeit

és ölelést:
halak sikolyút és bő vérrrel betöltöt;

arcot vet föl a búza,
barnát és ráncosat,
szelíd-ravaszt és megalázkodót,
könnyet, kint és mosolyt,

tengert ringat a búza
félelmekkel
és kételkedő reménnyel...

Ó, ringó búza! Tenger!
Kis nép hullámzó belső tengerel!
S ti, tenger cseppjei,
kenyérigérő búzafejcsékek
(népdalaink gyémántosillagai!)
Járván a szélbeli táncot
városi lábballal előtt,
alázatos szívem testvér üteme előtt

ringassátok a júliusi napban
gyermekünket a jövőt, szakadatlan!

Új Termés

IRODALMI OLDAL — 3. SZÁM

A ranyló búzaten-
ger közepén
állok, melyet időnként
felborzol a gyenge
nyári fuvallat. Előttem
alig néhány méterre
húzódik a magyar-
jugoszláv határ. Hófe-
hér határkövei csillog-
va fürdenek a nyári
napfényben. A túloldal-
on Béreg jugoszláv
község úgy húzódik
meg fehér falu, piros-
tetős kis házaival a ha-
talmas lombsátor alatt,
mint tyúkanyó szárnyai
közé a kicsibékek.

Békés csend honol
mindenütt. Milyen más
most a hangulat, mint
pár évvel ezelőt. Ré-
gebben is gyakran áll-
tam e helyen, de akkor
még a határőrség tisztje
egyenruháját viseltem.
Gondolataim most úgy
szállnak vissza a múlt-
ba, miként a távirópó-
zák sietnek a kiindu-
lási pont felé, ha el-
indul és egyre szapo-
rábban zákatol a vo-
nat.

Május 1 volt, a
nemzetközi munkás-
osztály harcoss ünnepe.
Járőrszolgálatban vol-
tam kint a határon.
Ünnepeltünk mi, ma-

Határmenti emlékezés

gyarok, de ünnepeltek
jugoszláv szomszédaink
is, csak akkor még szö-
gesdrót, aknamező és
bizalmatlanság volt kö-
zöttünk. A jugoszláv
határőrök a »karola«
fetejére mégis hatal-
mas fehér betűkkel rá
volt írva: »Zivea privi
máj právník trud heni-
ká.« Magyarra fordít-
va: Eljén május 1, a
dolgozók ünnepe.

A laktanya Magyar-
ország felőli oldalán
Lenin és Tito elvtársak
nagy méretű képei vol-
tak láthatók. A zászló-
rúdon pedig a Jugoszláv
Szövetségi Népköztársaság
vörös csillagos lobogója
legett ünnepélyesen. Sokat
gondolkoztunk a látot-
takon, de ettől nem let-
tünk okosabbak. Még
nagyobb lett azonban a
csodálkozásunk, amikor
a laktanya elé értünk,
úgy áttellenben, a szol-
gálatot teljesítő jugo-
szláv határőr vigyázzba
kapta magát és fesze-
sen tisztelgett. Tisztel-
gett, mintegy üdvözle-

tet küldve ezzel ne-
künk, magyar határ-
őröknek.

Nem értettem és
nem értettük
akkor, hogy miért van
ez így. Hiszen Jugoszlá-
via nem egy úton ha-
lad velünk... Töprengő
gondolataimat járőr-
társam kérdő hangja
zavarta meg:

— Hadnagy elvtárs,
miért ünnepelnek ezek
odaát? — én meg csak
hallgattam, hiszen ma-
gamnak is ezt a kér-
dést tettem fel, anél-
kül, hogy válaszolni
tudtam volna rá.

De most már tudok.
Igen, kedves bajtar-
sam, most már tudok
válaszolni. Jugoszláv
barátaink is azt ünne-
pelték, amit a határ
innenső oldalán mi, ma-
gyarok. Ünnepelték,
hogy a jugoszláv nép
a kommunisták vezeté-
sével kiharcolta éppen
úgy, mint a mi orszá-
gunk, hogy nem rab-
szolja többé saját ha-
zájában. Akkor még

nem értettük, hogy
miért e felirat és miért
van a jugoszláv ha-
tárőr sapkáján is ötágú
vörös csillag, éppen úgy,
mint a miénken. De
most már értjük. Ért-
jük, mert a szögesdrót,
az aknamező és a bi-
zalmatlanság — ez már
a múlté. Helyébe a
kölcsonös megértés,
egymás tisztelete és a
bizalom lép egyre
inkább.

Most, amikor a mű-
szaki zár utolsó méte-
rei is eltűnnek kato-
nánk keze nyomán a
közös határról, meg-
nyugtatóan és egy-
re erőteljesebben raj-
zolódik ki előttünk a
jövő együttműködésé-
nek lehetősége.

Lement a nap,
este van. De a
megértés, a szeretet és
a kölcsonös bizalom
hajnala nap-nap után
újult erővel virrad
ránk, a magyar és a
jugoszláv nép kölcsonös
megbecsülésére és ba-
rátságára.

Balám Miklós,
Herczegszántó,

Vörös színben égett már a nap, s
lassan lecsúszott az ég aljára, amikor
hazafelé készülődtek a határból az em-
berek. Szekerek poroztak, munkában el-
fáradt emberek dandukoltak a dűlőuta-
kon. A faluba igyekezett mindenki s
amerre csak elvonultak, porfelhő tebe-
gett utánuk a levegőben. A termelő-
szövetkezetiek egy csapatba verődtek,
de csapatokba verődtek az egyének is.
A szomszédok, ismerősök bevérték egy-
más, hogy kibeszélgethessék magukat
egy kicsit. Most, hogy egyszerre nyakukba
szakadt a munka, ritkán adódik alkalom
az eszmecserére. Ezen a napon azonban
úgy dolgoztak a határbán, hogy még
napnyugta előtt végezzenek. Falugyűlés
lesz, s bizony, míg a határból beballa-
gnak, le is száll az este hamarosan.

— Na, komám! Mikor kezditek az ara-
tást? — kérdi szomszédjától Csóti An-
drás.

— Holnap már belé állunk — felel a
szomszéd. Így beszélgetnek a többiek is,
de mondanivalójuk legjavát a gyűlésre
tartogatják. Mert nagy dolgokról lesz
majd szó ezen a gyűlésen. A falubeliek-
nek, meg a környező tanyasiaknak kell el-
dönteni, hogy ki a kulák és ki nem ku-
lák.

Máté István valami furcsa izgalom-
mal, különös szorongással készült erre
az estére. Úgy volt ezzel, mint az első
szülés előtt álló fiatal anya, aki tudja,
hogy nehéz dolgon kell átessnie. Vajon
elfogadják-e őt az emberek becsületes
gazdának? Hiszen neki is lehet harago-
sa, aki aztán azt mond, amit akar, de
leginkább olyasmit, amivel árthat a má-
siknak. Mindazonáltal az ő lelkiismerete
tisztá.

Jól az estébe haladt már az idő,
amikor megkezdtek a falugyűlést. A
nagy teremben szinte vágni lehetett a
füstöt, verejtékeztek az emberek s úgy
lúnt, mintha egyszerre beszélhének. A
zsongás csak akkor szűnt meg, amikor
Kálmán András, a tanácselnök és Balogh
Sándor, a párttitkár elfoglalta a helyét.
Ott ült az emelvényen Tompa András
is, ő a népfrontot képviseli. Balogh Sán-
dor papírlapokat zörgetett a kezében,
majd felállt s a torkát köszörülgette.

— Tisztelt falugyűlés! — szólalt meg
Balogh Sándor. — Azért jöttünk most
itt össze, hogy igazságot tegyünk az
olyan emberek ügyében, akiket az el-
múlt évek során helytelenül kuláknak
minősítettünk. Vizsgáljuk meg, hogy ki-
re illik, kire nem illik ez a meghatáro-
zás. Vegyük elsőnek Körmöczi Sándort
és döntjük el, hozzánk tartozik-e, vagy
sem.

Fonyó János:

IGAZSÁGTÉTEL

A teremben mozgás támadt, de nem
szólt még senki. Csak néztek egymásra
az emberek. Az egyik a fejét forgatta,
oldalról, hátulról kereste a felszólalót,
de hogy ő maga szólásra emelkedett vol-
na, azt már nem. A másik a szomszéd-
jára pislogott, hogy na komám, hát
nem beszélés?

— Ha nem beszél más, hát majd én
elmondom a magamét — pattant fel a
helyéről Bukros Péter, mert neki aztán
megvan a véleménye Körmöczi Sándor-
ról. Dolgozott már a földjén éppen ele-
get s nem mondhatná, hogy valami jól
ment nála a sora.

— Halljuk Bukrost — hangzott a biz-
tatás innen is, onnan is.

— Először is, Körmöczinek kétszáz
hold földje volt és ő maga nem nagyon
tett odébb egy szalmaszálat sem. Min-
dent mással végeztetett. Ez még nem
lett volna baj, hanem ahogyan fizetett.
Attól bizony felfordulhatott volna az
ember. A vitézi címéről meg már nem is
beszélnek — mondta szenvedélyesen
Bukros. A többiek csak bólogtattak, hogy
úgy igaz, ahogyan Bukros mondja.

— Kinek van még mondanivalója? —
kérdezte Balogh.

— Beszélhetne Körmöczi az öreg
Móri bácsi is — kiáltott közbe valaki.

— Úgy van! Beszéljen Móri bácsi is,
hiszen évekig cselédeskedett nála — he-
lyeselték a többiek.

— Itt van, Móri bátyám? — kérdezte
Balogh.

— Itt volnék — állt fel a helyéről sze-
rénykedve az öreg. Nem számított arra,
hogy ma neki is beszélnie kell, de ha
már így áll a dolog, akkor ő is elmond-
ja a véleményét.

— Hogy ment a sora, hogyan élt Kör-
möcziéknél, Móri bácsi? — szól most
Kálmán András, a tanácselnök.

— Minden volt az, csak éppen élet
nem. Egyedül voltam, nem akadt senki,
aki törődött volna velem, mert elhullt
mellőlem az asszony, a gyerek meg
kicsi korában halt meg. Oda kényserül-
tem Körmöczihez s csak azért marad-
tam, mert máshová nem mehettem. Is-
tállóban háltam, az étel meg éppen csak
odalökték, de nem is volt az étel, hiszen
a kuttyáját jobban tartotta — beszélt
csendesesen az öreg.

— Az olyan embernek, mint Kör-
möczi, nincs helye köztünk — jegyezte
meg Cseke István, aki egyébként szom-
szédja Körmöczihez, Zúgva helyeselték

az emberek, mert bizony jól ismerik ezt
a kulákok. Nagyhangú ember volt min-
dig és igen fennhordta az orrát.

— Körmöczi Sándor tehát kulák.
Hanem azt mondják meg emberek, hogy
Máté Istvánt kuláknak tartják-e, vagy
sem? — szólalt meg újra a párttitkár,
amikor valamennyire elcsendesedett a
zaj.

Máté István összereszt, amikor
a nevét hallotta, aztán csak nézett erre
is, arra is, hogy vajon az ő dolgában ho-
gyan döntenek hát. Ha most beszélnie
kellett volna, aligha jött volna ki hang
a torkán. Nagy dolog az, amikor az em-
ber sorsának fordulása attól függ, ho-
gyan határoznak a magafajta embertár-
sai.

— Nem kulák, soha nem is volt az —
kiáltott közbe Törzsök Ambrus.

— Ha valakinek, akkor Máté István-
nak aztán igazán ott a helye a többi
becsületes emberek között — jegyezte
meg Bársony József.

— Becsületes embernek ismerjük Má-
tét.

— Az adóját mindig pontosan beji-
zette és jó gazdaember — hangzottak a
közbeküldések. Öten-hatan is beszéltek
egyszerre, de ellene nem szólt senki. Na-
gyon jól estek ezek a szavak Máté Ist-
vánnak s hosszú idő után most érezte
először, hogy becsülete van a falu előtt.
Lám, ezek az emberek is hogy kiállnak
az igazság mellett, s beszélnek, ha kér-
dezik őket. Ime, ez a falu, ilyen embe-
rek az ő szomszédai.

A falugyűlésen úgy határoztak, hogy
Máté István nem kulák, mint ahogyan
nem kulák Kerekes Antal, Seres Bál-
int, Fekete Sándor és még vagy tíz
ember. Késő este volt már, tán tizenegy
óra is elmúlt, amikor vége lett a gyű-
lésnek, de a tanácsháza előtt még sokáig
beszélgettek az emberek. Máté István
Tumó Antalt meg Bársony Józsefet ke-
reste, aztán melléjük szegődött.

Lassan szétszéledtek a gyűlésezők,
ki erre, ki arra indult. Máté István, Tu-
mó Antal és Bársony József együtt men-
tek egy darabig. Gondolataikba merül-
ve, szólanul lépkedtek egymás mellett.
A falu csendes volt, csak néha-néha
vakkantotta el magát valahol a mesz-
szeségben egy-egy házörző kutya. A
felhőtlen égen csillagok sziporkáztak s
a csendes fuvallatban halkán susogtak
a fák levelei.

— Na, én itthon volnék — állt meg
egy takaros ház előtt Máté István. Meg-
álltak a többiek is.

— Jó időnk lesz holnap s kezdetjük
az aratást — jegyezte meg Bársony, de
inkább csak azért, hogy mondjon va-
lamit.

— Az — dűnyögte Tumó, aztán az
éget vizsgálgatták és hallgattak hozzá
nagyokat.

— Hanem mondanék én valamit, te
Antal — szólalt meg kis idő múlva Máté
István.

— Mondjad, komám — biztatta a szó-
ra Tumó Antal.

— Már régen gondoltam arra, hogy
magam is belépnék a közösbe, de ak-
kor nekem nem lehetett. Most már le-
het. Hozzatok mennék, ha befogadtok —
mondta csendesesen.

— Befogadunk komám, persze, hogy
befogadunk — kapott a szón szinte egy-
szerre a másik kettő.

— Na, akkor megnyugodtam — mon-
ta Máté s közben megkönnyebbülten
felsóhajtott. Több szó nem esett, kezé-
fogták egymással, a két ember elindult.
Máté meg belépett a kapun. Odabenn, a
belső szobában ébren virrasztva várta
őt az asszony.

— Hogyan határoztak a falugyűlé-
sen? — kérdezte az embertől.

— Most már rendben van minden.
Igazságot tettek, mi pedig visszakaptuk
a becsületünket — felelte az ember.

— Hát ezt is megértük — könnyebbült
meg az asszony.

— Meg. Hanem asszony, úgy gon-
dolom, hogy betakarítás után beléphet-
nének a Tánácsba — beszélt csendesesen
az ember.

— Ha úgy látja jobbnak, akkor belép-
hetünk — egyezett bele az asszony. Töb-
bet nem mondott, mert nem is tudott
volna most szólni sem. Tán jobb lesz
csakugyan, ha ő is termelőszövetkezet
tagok lesznek. A fontos most már csak
az, hogy nyugodtan mehetnek végig az
utcán, nem fogja elkerülni őket senki.
Máté István veiközni kezdett, az ass-
zony meg lecsavarta a lámpát és söté-
tség borult a szobára.

Még sokáig, nagyon sokáig fe-
küdtek egymás mellett szólanul, nyi-
tott szemekkel. Az ember csendesesen,
szeliden simogatta az asszony arcát s
akkor érezte, hogy asszonya arcán
könnycseppek peregtek a párnára. Meg-
csókolta a könnyes arcot, de nem szólt,
csak nézett bele a sötétségbe és a kette-
jük jövőjét tervezgette.